

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Бухгалтерський облік»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Всього годин	Екзамен / залік
Денна	III	6	18	27	3	42	90	Залік

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» 27 червня 2023 р.

Робоча програма складена викладачами Михайлишин Н.П., Романів С.Р.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

к.е.н. Мирослава ОПРИСОК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

для спеціальності

«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Змістових модулів - 2	Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”	Дисципліна нормативна
Індивідуальне завдання - задачі, тести	Спеціальність: 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Рік підготовки: 3
		Семестр: 6
Лекції: 18 год.		
Практичні : 27 год.		
Самостійна робота : 42 год.		
Індивідуальні завдання: 3 год.		
Вид контролю: залік		
Загальний обсяг годин - 90		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Бухгалтерський облік” є вивчення теоретико-методичних засад функціонування системи сучасного бухгалтерського обліку суб’єктів господарювання України.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік” є:

- з’ясування сутності, функцій та ролі бухгалтерського обліку у ринковому середовищі;
- вивчення принципів організації бухгалтерського обліку в ринковій економіці;
- набуття студентами практичних навичок щодо формування облікових даних;
- формування спектру практичних навичок щодо застосування масиву облікової інформації при прийнятті управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Бухгалтерський облік” студент повинен **знати**:

- сутність, завдання і функції обліку в ринковій економіці;
- методи і прийоми бухгалтерського обліку та особливості їх застосування на практиці;
- зміст Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- чинні форми ведення бухгалтерського обліку;
- зміст Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції по застосуванню Плану рахунків;
- суть і структуру Балансу (Звіту про фінансовий стан);
- типи господарських операцій;
- рахунки обліку та суть подвійного запису;
- суть, види та основні вимоги до оформлення бухгалтерських документів;
- структуру фінансової звітності

вміти:

- використовувати знання з курсу «Бухгалтерський облік» у практичних ситуаціях;
- застосовувати методи і прийоми бухгалтерського обліку на практиці; □ здійснювати порівняльний аналіз різних форм ведення бухгалтерського обліку;
- об'єктивно оцінювати ресурси суб'єкта господарювання;
- складати бухгалтерські проведення щодо конкретних господарських операцій;
- проводити інвентаризацію та оформляти її результати;
- формувати первинні документи та облікові регістри із зазначенням їх обов'язкових реквізитів;
- володіти технікою складання бухгалтерського балансу (Звіту про фінансовий стан).

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни: СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання: РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 10. Застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань

3. Програма навчальної дисципліни “Бухгалтерський облік”

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади бухгалтерського обліку

Тема 1. Поняття, мета і основні принципи бухгалтерського обліку

Суть господарського обліку, його класифікація. Бухгалтерський облік як один із видів господарського обліку : його завдання і функції. Нормативно-правова база бухгалтерського обліку в Україні. Основні вимоги до ведення обліку. Характеристика користувачів облікової інформації. Поняття вимірників в обліку. Принципи ведення обліку і складання фінансової звітності в Україні.

Тема 2. Предмет, метод та об'єкти бухгалтерського обліку

Облік як інформаційна система управління суб'єктом господарювання. Поняття предмета бухгалтерського обліку. Суть методу обліку. Перелік і характеристика методичних прийомів обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку, їх класифікація.

Тема 3. Бухгалтерські рахунки і подвійний запис

Поняття бухгалтерського рахунку. Класифікація бухгалтерських рахунків. Призначення і будова бухгалтерських рахунків. Синтетичні та аналітичні рахунки, їх характеристика. Поняття подвійного запису. Кореспонденція рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція по застосуванню Плану рахунків.

Тема 4. Балансовий метод формування даних у системі бухгалтерського обліку

Поняття і структура бухгалтерського балансу. Зміст балансового рівняння. Типи змін в балансі, обумовлені господарськими операціями.

Тема 5. Оцінка і калькуляція в обліку

Вартісна оцінка об'єктів обліку. Бази оцінки. Історична і поточна собівартість. Поняття калькуляції, її види. Характеристика методів калькулювання.

Тема 6. Процес первинного спостереження та узагальнення облікових даних

Документування господарських операцій. Документ : суть, зміст та основні вимоги до його створення. Види бухгалтерських документів. Поняття реквізитів. Порядок опрацювання і заповнення бухгалтерських документів. Інвентаризація як прийом бухгалтерського обліку. Порядок проведення інвентаризацій в Україні.

Суть і зміст облікових регістрів. Програмні продукти для ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні : їх переваги і недоліки.

Змістовний модуль 2. Методичний аспект бухгалтерського обліку

Тема 7. Облік необоротних активів

Поняття про необоротні активи, їх класифікація. Оцінка необоротних активів. Амортизація необоротних активів, її облік. Облік наявності, надходження і вибуття необоротних активів. Облік ремонту основних засобів. Поняття нематеріальних активів, їх види. Облік нематеріальних активів.

Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Поняття грошових коштів та їх еквівалентів. Процес документування операцій з грошовими коштами. Облік касових операцій. Облік безготівкових грошових коштів на рахунках у банках. Дебіторська заборгованість : суть, класифікація, оцінка. Методика обліку дебіторської заборгованості.

Тема 9. Облік оборотних активів

Оборотні активи : економічна суть, критерії визнання і класифікація. Синтетичний та аналітичний облік запасів. Документальне оформлення надходження і витрачання матеріальних запасів. Облік запасів на складі. Облік надходження і вибуття запасів. Облік незавершеного виробництва. Облік готової продукції. Облік руху товарів.

Тема 10. Облік зобов'язань

Зобов'язання : суть, оцінка і класифікація. Облік зобов'язань перед вітчизняними контрагентами. Облік кредитів банку. Облік персоналу, праці та її оплати. Розрахунок утримань із заробітної плати. Облік зобов'язань за податками та обов'язковими платежами.

Тема 11. Облік витрат, доходів і формування фінансових результатів діяльності
 Поняття витрат і доходів, їх класифікація і порядок визнання. Облік прямих витрат. Облік непрямих витрат. Облік доходів від основної, іншої операційної і неопераційної діяльності. Облік формування фінансових результатів. Розрахунок податку на прибуток.

Тема 12. Порядок складання фінансової звітності
 Структура фінансової звітності. Методика складання Балансу. Методика складання Звіту про фінансові результати. Формування показників Звіту про рух грошових коштів.

4. Структура навчальної дисципліни для спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

	Назви змістових модулів і тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади бухгалтерського обліку					
1.	Тема 1. Поняття, мета і основні принципи бухгалтерського обліку	1	2	2	
2.	Тема 2. Предмет, метод та об'єкти бухгалтерського обліку	1	2	2	-
3.	Тема 3. Бухгалтерські рахунки і подвійний запис	1	2	3	0,5
4.	Тема 4. Балансовий метод формування даних у системі бухгалтерського обліку	1	2	2	-
5.	Тема 5. Оцінка і калькуляція в обліку	1	2	1	-
6.	Тема 6. Процес первинного спостереження та узагальнення облікових даних	1	2	4	0,5
Змістовний модуль 2. Методичний аспект бухгалтерського обліку					
7.	Тема 7. Облік необоротних активів	2	2	4	0,5
8.	Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	2	2	5	0,5
9.	Тема 9. Облік оборотних активів	2	3	5	0,5
10.	Тема 10. Облік зобов'язань	2	3	5	-

11.	Тема 11. Облік витрат, доходів і формування фінансових результатів діяльності	2	2	5	0,5
12.	Тема 12. Порядок складання фінансової звітності	2	3	4	-
ВСЬОГО		18	27	42	3

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, мета і основні принципи бухгалтерського обліку	2
2	Тема 2. Предмет, метод та об'єкти бухгалтерського обліку	2
3	Тема 3. Бухгалтерські рахунки і подвійний запис	2
4	Тема 4. Балансовий метод формування даних у системі бухгалтерського обліку	2
5	Тема 5. Оцінка і калькуляція в обліку	2
6	Тема 6. Процес первинного спостереження та узагальнення облікових даних	2
7	Тема 7. Облік необоротних активів	2
8	Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	2
9	Тема 9. Облік оборотних активів	3
10	Тема 10. Облік зобов'язань	3
11	Тема 11. Облік витрат, доходів і формування фінансових результатів діяльності	2
12	Тема 12. Порядок складання фінансової звітності	3

6. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, мета і основні принципи бухгалтерського обліку	2
2	Тема 2. Предмет, метод та об'єкти бухгалтерського обліку	2
3	Тема 3. Бухгалтерські рахунки і подвійний запис	3
4	Тема 4. Балансовий метод формування даних у системі бухгалтерського обліку	2
5	Тема 5. Оцінка і калькуляція в обліку	1
6	Тема 6. Процес первинного спостереження та узагальнення облікових даних	4
7	Тема 7. Облік необоротних активів	4
8	Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	5

9	Тема 9. Облік оборотних активів	5
10	Тема 10. Облік зобов'язань	5
11	Тема 11. Облік витрат, доходів і формування фінансових результатів діяльності	5
12	Тема 12. Порядок складання фінансової звітності	4

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни “Бухгалтерський облік” виконується самостійно кожним студентом та охоплює усі основні теми курсу. Метою виконання індивідуальних завдань є практичне засвоєння основних понять і принципів для розв'язування конкретних завдань.

8. Методи навчання

- Словесні (пояснення, лекція, інструктаж).
- Наочні (ілюстрація, плакат, схема, мультимедійні файли).
- Практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань).

У навчальному процесі використовується теоретичний матеріал, в тому числі із використанням мультимедійних та комп'ютерних засобів, практичні, та індивідуальні заняття, групова робота, написання рефератів, як підсумку самостійної роботи студента, а також методи опитування, тестування, ділові ігри, тощо.

9. Методи контролю

Поточне тестування та опитування, підсумкове тестування по кожній рубіжній атестації, директорська контрольна робота, іспит.

10. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних занять.
3. Методичні вказівки до вивчення курсу «Бухгалтерський облік».
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Роздатковий матеріал.
6. Засоби діагностики знань студентів.
7. Критерії оцінювання знань студентів.
8. Наочні посібники.
9. Презентаційні матеріали. 10. Електронні посібники.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С.Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. : ХДУХТ, 2019. 182 с.
2. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М.Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт; за ред. В. М.Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.
3. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.

4. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник/ Н.В. Гудзь, П.Н.Денчук, Р.В. Романів., 2-е вид., перероб. і доп. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 424 с.
5. Жидеева Л. І. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою) : навч. посіб./ Л. І. Жидеева, О. П. Колісник ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 178 с.
6. Пархоменко В. М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб./ В. М.Пархоменко, Н. М.Малюга. Київ: 2019. 120 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 560 с.
8. Правдюк Н.Л. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л.Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. Київ:, «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.
9. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів за ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.
10. Рязанова Н. О. Бухгалтерський облік : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 287 с.
11. Фінансовий облік: підручник; 2-ге вид. доп. та перероб./ Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с.
12. Фінансова звітність за П(С)БО : навчально-методичний посібник / Ю. С. Глушач. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 88 с.
13. Alsharari N. Accounting and Finance Innovations. Intechopen, 2021, 332 p. IFRS in your pocket 2021. URL: <https://www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-yourpocket/2021>.

Допоміжна:

14. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. Суми : Університетська книга, 2015. 336 с.
15. Бухгалтерський облік. Практикум / Мельник Т. Г. К. : КондорВидавництво, 2015. 425 с.
16. Жадько К. С. Бухгалтерський фінансовий облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести : практикум / К. С.Жадько, Л. Ш.Олійник, В. В. Семенюта. Дніпро : УМСФ, 2018. 100 с
17. Плаксієнко В. Я. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астра» 2018. 250 с.
18. Позняковська Н.М. Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції : монографія / Н.М. Позняковська, С.Я. Зубілевич та ін. Рівне:НУВГП, 2019. 414 с.
19. Сіренко Н.М. Управлінський облік у схемах і таблицях. Навчальне видання. / Н.М. Сіренко, І. В. Баришевська/Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв. 2018. 69 с.
20. Теловата М.Т. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»/, В.П.Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І.Ковач, О.А. Юрченко. К.: НАСОА, 2019. 506 с.
21. Фінансовий облік 1 (у схемах і таблицях) Частина 1 :навч. посіб. / [М.Т. Теловата, О.В. Петраковська] за заг. ред. М.Т.Теловатої. К: Інтердрук, 2019. 217 с.
22. Financial Accounting: An International Introduction 6th Edition / David Alexander, Christopher Nobes. Pearson Higher Education. 2016. 496 pp.
23. International Financial Accounting and Reporting / Ciaran Connolly: Chartered Accountants Ireland; 5th Revised edition edition, 2015. Paperback: 1088 p.
24. Romney M.B., Steinbart P.J. Accounting information systems, 14th Ed. 2018. Pearson Education, Inc.

25. Toma D., Gons E. Innovation Accounting: A Practical Guide for Measuring Your Innovation Ecosystem's Performance. BIS Publishers, 2021, 310 p.

12. Інформаційні ресурси

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09.11.1999 №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.

5. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.

6. Положення про ведення касових операцій в національній валюті України, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Затверджені Мінфіном України, зі змінами та доповненнями.

8. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

10. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

11. Internet сайти:

Назва сайту	Режим доступу
Офіційний сайт Верховної Ради України	http://www.rada.gov.ua
Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua
Офіційний сайт Міністерства фінансів України	http://www.minfin.gov.ua/
Офіційний сайт Національного банку України	http:// www.bank.gov.ua

13. Критерії оцінювання знань студентів

У процесі вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування на практичних заняттях;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- директорська контрольна робота;
- залік.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни “Бухгалтерський облік” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (директорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за творче завдання та поточне опитування)	Разом
25%	50%	25%	100%

Шкала оцінок:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
75-89	добре	BC
60-74	задовільно	DE
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F